

**LAPPEENRANNAN
ARKKITEHTUURIOHJELMA**

KUMPA: V. 1935

Esipuhe.

Kaupunginhallitus ja sen tulevaisuusjaosto päättivät maaliskuussa 2006 käynnistää arkkitehtuuripoliittisen ohjelman valmistelutyön. Ohjelman tavoitteeksi asetettiin Lappeenranta 2008 -strategian mukaisesti lappeenrantalaisen hyvän ympäristön ja kaupunkirakentamisen vaaliminen ja edistäminen, kuntalaisten vastuullisuuden ja tietoisuuden lisääminen omasta ja kaupunkiympäristöstä sekä julkisen rakentamisen laadun parantaminen.

Parhaillaan ydinkeskustassa on vireillä ennennäkemätön määrä kaupallisten palvelujen ja kokonaisten kortteleiden rakentamissuunnitelmia. Liike-elämä kokee Lappeenrannan yhdeksi maamme lupaavimmista kaupallisten palvelujen markkina-alueista.

Lappeenrannan kaupungin tulee ilmentää maakunnalliselle keskukselle ja kansainväliselle yliopistokaupungille ominaisia tunnuspiirteitä. Kaupungin kehittäminen ja rakentaminen tulee tehdä pieteetillä vanhaa Lappeenrannan henkeä ja lehmusten kaupungin perinteitä kunnioittaen. Kaupungin rakennetun ympäristön tulee henkiä paikallista historiaa ja antaa tilaa ajallisten kerrostumien ja tarinoiden syntymiselle.

Ohjelman voi katsoa onnistuneen jo ennen sen valmistumista. Valmisteluaikainen työ ja aktiivisen osallistumisen virittäneet seminaarit herättivät vilkkaan kaupunkikuvallisen keskustelun ja monipuolisen pohdinnan kaupungin rakennetun ympäristön kehittämisen suunnasta.

Tämä keskustelu jatkokoon ja olkoon osaltaan rakentamassa entistäkin viihtyisämpää kotikaupunkiamme.

Seppo Miettinen
kaupunginjohtaja

Lappeenrannan arkkitehtuuriohjelman keskeisiä tavoitteita ovat rakennetun ympäristön laadun nostaminen sekä paikallisten erityispiirteiden huomioiminen kaupunkiympäristön rakentamisessa, korjaamisessa ja ylläpidossa. Tavoitteiden saavuttamiseksi viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tulee sitoutua noudattamaan ohjelmaa.

Lappeenrannan arkkitehtuuriohjelma on täydentävä osa Lappeenranta 2008 kaupunkistrategiaa, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.11.2005. Strategian perustana on neljä päälinjausta. **Asukkaiden Lappeenranta:** viihtyisä, vetovoimainen ja turvallinen sekä taloudeltaan vakaa maakunnan pääkaupunki. **Yliopistokaupunki Lappeenranta:** koulutuksen ja osaamisen kasvukeskus. **Kilpailukykyinen Lappeenranta:** yrityksille innovatiivisuuteen ja menestykseen kannustava toimintaympäristö. **Kansainvälinen Lappeenranta:** EU:n ja Venäjän kohtauspaikka, vahvuuksina metsäteollisuuden osaaminen, Venäjän liiketoiminta sekä matkailu. Lappeenrannan arkkitehtuuriohjelmassa määritellään yksityiskohtaisemmin kaupunkistrategiassa asetetut rakennettua ympäristöä koskevat tavoitteet ja toimenpiteet.

Lappeenrannan arkkitehtuuriohjelma noudattaa Valtioneuvoston arkkitehtuuripoliittisen ohjelman tavoitteita. Ohjelma hyväksyttiin valtioneuvostossa 17.12.1998. Ohjelma asettaa tavoitteet arkkitehtuuria edistäville julkisen vallan toimenpiteille. Suomen arkkitehtuuripolitiikka linjaa rakennusperintömme vaalimista, rakennusvarantomme arvon ylläpitämistä ja lisäämistä, edellytyksiä vahvistaa arkkitehtonisesti korkeatasoista uudisrakentamista

sekä rakennusalamme kansainvälisen kilpailukyvyn parantamista. Ohjelma painottaa jokaisen oikeutta hyvään ympäristöön. Ohjelmalla pyritään parantamaan rakentamisen laatua, antamaan sisältöä kestäväen kehityksen periaatteisiin kaavoituksessa ja rakentamisessa sekä lisäämään avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta.

Lappeenrannan arkkitehtuuriohjelma on jaettu seitsemään teemaan, jotka muokkaavat osaltaan rakennettua ympäristöä. Kullekin teemalle on asetettu tavoitteet ja tavoitteiden toteuttamiseksi ohjelman loppuun on esitetty joukko toimenpiteitä vastuutahoineen.

Arkkitehtuuriohjelman valmistelutyön aikana ohjelman luonnos asetettiin lausuntoja varten julkisesti nähtäville 2.-30.4.2007 väliseksi ajaksi. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt arkkitehtuuriohjelman 29.10.2007.

Lappeenrannan arkkitehtuuriohjelmalle ehdotetaan perustettavaksi ohjausryhmä, joka kokoontuu vuosittain tarkastamaan ohjelman ajantasaisuuden sekä seuraamaan ohjelman toteutumista käytännössä ja sen vaikutuksia kaupunkiympäristön laatuun. Kokouksista laaditaan raportti kaupunginhallitukselle.

1

■ KAUPUNGIN IDENTITEETTI

Kaupungin identiteetti muodostuu mm. kaupungin maantieteellisestä sijainnista, asukkaista, historiasta, elinkeinoista, kaupunkirakenteesta, kulttuurista, uskonnosta ja politiikasta.

TAVOITTEET

Lappeenranta on historiallinen kaupunki, joka vaalii perinteitä vanhana linnoitus-, varuskunta- ja kauppapaikkana. Kaupungissa on havaittavissa teollisuuskaupungin, erityisesti metsäteollisuuden mittava historia. Kaupunki tunnetaan myös opiskelijakaupunkina, vahvasta imagostaan Etelä-Karjalan maakuntakeskuksena sekä kansainvälisellä tasolla erityisesti EU:n ja Venäjän kohtauspaikkana. Lappeenranta on merkittävä logistiikan keskus, jossa kohtaavat maantie-, raide-, vesi- ja lentoliikenne. Matkailukohteena kaupunki tunnetaan "lehmusten kaupunkina" ja Saimaan vesistöalueen eteläisenä keskuksena, "Saimaan porttina".

2 ■ KAUPUNKIKULTTUURI

Kaupunkilaisten elämäntavat, mahdollisuudet ja tavat toimia ja asua kaupungissa, kertovat kaupungin erityispiirteistä. Kaupunkikulttuuri on arkisia rutiineja, järjestettyjä kulttuuritapahtumia tai muuta toimintaa asukkaiden, järjestöjen, työyhteisöjen tai yritysten välillä. Kaupunkikulttuuri välittyy usein taiteen keinoin.

TAVOITTEET

Lappeenrannassa on nähtävillä moderni karjalainen elämäntapa, joka tarkoittaa perinteiden kunnioittamista, myönteistä suhtautumista uusiin innovaatioihin sekä avoimuutta. Kaupungissa on tarjolla monipuoliset toimintamahdollisuudet niin asukkaille, turisteille, kuin yrityksillekin. Väestörakenteeltaan Lappeenranta on monipuolinen ja sosiaalisesti kestävä. Kaupungin keskusta on vetovoimainen kohtauspaikka, jossa on mahdollisuus osallistua monipuoliseen kulttuuritarjontaan ja havaita kansainvälisen kaupungin ominaisuuksia.

3

■ RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

Rakennettu ympäristö antaa mielikuvan kaupungin identiteetistä. Rakennusperintö on konkreettista todistusaineistoa alueen historiasta ja elintavoista, ja siitä on mahdollisuus tulkita vallitsevat ja menneet arvot.

TAVOITTEET

Kaupunkirakenteessa on havaittavissa laaja rakennusten ja kaupunginosien ajallinen kerroksellisuus. Kaupunkikuva on monipuolinen, yllätyksellinen ja mielenkiintoinen. Kaupungin identiteetin kannalta merkittävimmät alueet ovat monipuolisessa käytössä ja ne tunnetaan kansainvälisestäkin korkeatasoisesta ja omaleimaisesta ympäristöstään. Uudisrakentaminen sopeutuu ympäristöönsä aluetta rikastuttavana osana. Kaupunkilaisien palvelut ovat lähellä ja helposti saavutettavissa. Kaupunkirakenne on ekologinen ja liikenteellisesti toimiva. Kaupungin puisto- ja vesistöalueet ovat hyvin hoidettuja ja monipuolisessa virkistyskäytössä.

4

■ RAKENTAMISEN OHJAUS JA VALVONTA

Kaupunkiorganisaation toiminnalla on suuri merkitys rakennetun ympäristön laatuun. Määrätietoisella ohjauksella ja valvonnalla sekä niiden kehittämisellä voidaan edistää laadukkaan ja kaupungin ominaispiirteitä tukevan ympäristön rakentamista.

TAVOITTEET

Kaupungin henkilöstöllä, päätöksentekijöillä ja rakennuttajilla on yhteinen tavoite ja näkemys, kuinka Lappeenrannan kaupunkiympäristöä hoidetaan ja kehitetään. Päätökset perustuvat riittäviin selvityksiin ja päätöksenteossa noudatetaan selkeää linjaa sekä tasapuolista kohtelua. Rakentamiseen liittyvät ratkaisut ja päätökset esitetään selkeästi ja perustellusti. Asukkailla on monipuolisia mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua päätöksentekoprosessiin.

5

■ JULKINEN RAKENTAMINEN

Julkiset rakennukset symboloivat yhdyskunnan tilaa ja arvoa. Julkinen rakentaminen toimii esimerkkinä yksityiselle rakentamiselle. Rakennusten väliset tilat, kuten kadut, aukiot ja puistot määrittelevät kuinka viihtyisänä kaupunki koetaan.

TAVOITTEET

Julkisten rakennusten ja kaupunkitilojen rakentamisessa ja ylläpidossa vaalitaan korkeaa laatutasoa. Julkiset rakennukset ovat arkkitehtuuriltaan mallikelpoisia esimerkkejä yksityiselle rakentamiselle. Laatua ja kustannuksia tarkastellaan elinkaaren mitassa, jotta rakennusten korjattavuus ja ylläpito olisi edullista.

6

■ ARKKITEHTUURIKASVATUS

Arkkitehtuurikasvatus on kaupunkilaisille suunnattua rakennetun ympäristön ymmärtämistä edistävää toimintaa, kaupunkilukutaitoa. Arkkitehtuurikasvatusta voidaan sisällyttää kouluopetukseen, mutta yhtäläillä arkkitehtuurikasvatus voi olla vapaaehtoista kulttuuritoimintaa tai mediassa käytävää

keskustelua rakennetun ympäristön tilasta ja arvoista. Riittävällä arkkitehtuuriin perehdyttämisellä kaupungin asukkaat ovat valmiimpia vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja vastaavasti kaupungin henkilöstö ja päättäjät asiantunteviin ratkaisuihin.

TAVOITTEET

Kaupunkilaiset ovat tietoisia oman lähiympäristönsä tilasta. Suunnittelijat, päättäjät ja asukkaat ymmärtävät toistensa näkökulmat ja tavoitteet. Mediaa hyödynnetään ajankoh-
taisten hankkeiden esittelyssä.

INEN YLIOPISTO

7

■ KAUPUNKIYMPÄRISTÖÄ PARANTAVAT KEHITYSHANKKEET

Kehityshankkeilla pyritään laatu- ja ympäristö- ja kokonaistaloudelliseen rakentamiseen.

TAVOITTEET

Kaupunki osallistuu aktiivisesti kaupunkiympäristön laadun parantamiseen tähtääviin ajankohtaisiin kehityshankkeisiin ja tutkimuksiin. Kaupunki palkitsee esimerkillisesti toteutuneet rakennushankkeet.

Kuva: v. 2005

Kuva: v. 1939

8

■ TOIMENPITEET

1. Perustetaan arkkitehtuuri-ohjelman ohjausryhmä

Ohjausryhmä seuraa Lappeenrannan arkkitehtuuri-ohjelman toteutumista ja laatii siitä vuosittaisen raportin muutosehdotuksineen kaupunginhallitukselle.

Vastuu:
kaupunginhallitus

2. Laaditaan strateginen yhdyskuntasuunnitelma

Suunnitelmalla hallitaan kaupunkirakenteen kehitystä kokonaisvaltaisesti. Keskeisenä tavoitteena on hallita erilaisia muutos- ja kasvupaineita kestävä kehityksen ehdoilla heikentämättä palveluja tai ympäristön laatua.

Suunnitelmassa määritetään kaupungin imagon kannalta tärkeimmät aluekokonaisuudet.

Suunnittelutyöhön sisällytetään ajankohtaisten täydennys- ja korjausrakentamisalueiden kaupunkikuvainventointi sekä täydennys- ja korjausrakentamisperiaatteiden laatiminen.

Laaditaan erityisesti rakennusvalvonnan työn tueksi asemakaava-alueen kaupunginosa-kohtainen laatuluokitus.

Merkittävimmillä alueilla laatuluokitusta tarkennetaan korttelikohtaiseksi. Laatuluokitus koskee mm. rakennuksia, katuja, aukioita, puistoja ja pihoja.

Laaditaan selvitys vanhentuneista asemakaavoista ja esitys toteuttamisjärjestyksestä.

Vastuu:
kaupunginhallitus/ tulevaisuusjaosto

3. Otetaan käyttöön arkkitehtoniiseen laatuun osoitettava laatulisä

Merkittävässä julkisten rakennuskohteiden rakennus- ja korjaushankkeissa osoitetaan rakennuskustannuksiin 1-1,5% suuruinen laatulisä, joka voidaan osoittaa tapauskohtaisesti esimerkiksi suunnitteluun, laadukkaampiin materiaaleihin, erityisvalaistukseen tai kaupungin identiteettiä korostaviin taideteoksiin.

Vastuu:
kaupunginhallitus/ kaupunginvaltuusto

4. Laaditaan kaupunkikulttuuriselvitys

Selvitys sisältää nykyisten kulttuuri- ja liikuntatapahtumien kartoituksen ja erityispiirteiden arvioinnin sekä esityksen lisätarpeista.

Vastuu:
kulttuurilautakunta ja vapaa-aikalautakunta

5. Laaditaan kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille suunnattu arkkitehtuurin perehdyttämiskoulutusohjelma

Perehdyttämiskoulutus suunnataan erityisesti kaupunginhallituksen, teknisen lautakunnan ja ympäristö- ja rakennuslautakunnan jäsenille sekä näiden elimien virkamiesvalmistelijoille ja -esittelijöille. Koulutusseminaarit järjestetään esimerkiksi vuosittaisten kaavoitusnäyttelyiden yhteydessä.

Vastuu:
tekninen lautakunta

6. Laaditaan paikallinen lapsille ja nuorille suunnattu arkkitehtuurikasvatusohjelma

Ohjelman päätavoitteina ovat omaan elinympäristöön perehdyttäminen ja sen ymmärtäminen.

Vastuu:
kasvatus- ja opetuslautakunta

7. Kannustetaan laadukkaamman ympäristön rakentamista

Kaupunki myöntää vuosittaisen tunnustuksen esimerkillisimmille toteutuneelle rakennushankkeelle Lappeenrannassa.

Vastuu:
arkkitehtuuriohjelman ohjausryhmä

8. Kehitetään ydinkeskustaa ja aluekeskuksia

Ydinkeskustassa ja aluekeskuksissa edistetään eri ikäisten kaupunkilaisten kohtaamispaikkojen toteutumista alueiden erityispiirteiden ehdoilla.

Vastuu:
tekninen lautakunta

9. Painotetaan arkkitehtonista laatua

Merkittävässä julkisissa rakennushankkeissa ja kaavahankkeissa suositaan eri tyyppisiä arkkitehtuuri- ja ideakilpailuja.

Kaupunkikuvallisesti merkittäväillä rakennuspaikoilla painotetaan laadullisia tekijöitä.

Rakennetaan kaupunkikuvallisesti laadukkaita liikenteen, huollon ja kunnallistekniikan alueita, rakennuksia ja rakenteita.

Vastuu:
ympäristö- ja rakennuslautakunta
ja tekninen lautakunta

10. Panostetaan rakennussuojeluun

Kehitetään kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja rakennusten suojelun luokitusta ja periaatteita.

Etsitään vanhoille rakennuksille uusia ympäristöön hyvin soveltuvia ja toimintaa rikastavia käyttömuotoja.

Panostetaan rakennusperinnön tutkimiseen ja korjausrakentamisen neuvomiseen.

Rakennetun ympäristön muutoksiin kohdistuvassa suunnittelutyössä otetaan mahdollisimman ajoissa museoviranomainen mukaan työn ohjaukseen.

Vastuu:
ympäristö- ja rakennuslautakunta ja tekninen lautakunta

11. Kehitetään kaupungin imagon kannalta keskeisiä alueita

Kehitetään kaupungin ydinkeskustan, Kaupunginlahden, Linnoituksen sekä Rakuunamäen ja Saimaan kanavan alueita monipuolisina ja korkeatasoisina kansainvälisinä virkistys- ja matkailualueina.

Vastuu:
kaupunginhallitus

12. Huolehditaan viherympäristön laadusta

Huolehditaan kaupungin puistoalueiden viihtyisyydestä ja monimuotoisuudesta sekä ranta-alueiden siisteydestä ja kehitetään niitä monipuolisina virkistysalueina.

Kehitetään kaupungin keskustan läpi kulkevia viheryhteyksiä.

Vastuu:
tekninen lautakunta

13. Suositaan ekologisia vaihtoehtoja

Tiivistetään yhdyskuntarakennetta mm. eheyttävällä täydennysrakentamisella.

Kehitetään kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen yhteyksiä sekä huolehditaan liikenteen sujuvuudesta.

Rakentamisessa suositaan ekologisia ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia materiaaleja ja toteutustapoja.

Vastuu:
kaupunginhallitus/ tulevaisuusjaosto

14. Kehitetään rakentamisen ohjauksen ja valvonnan toimintatapoja

Kehitetään ja yhdenmukaistetaan kaavoituksen, rakennusvalvonnan, kiinteistö- ja mittaus-toimen, palvelutuotannon sekä tilakeskuk-sen laatuohjeistuksia.

Kehitetään yhteistyötapoja kaupungin, kau-punkilaisten ja muiden toimijoiden välillä.

Merkittävässä rakennushankkeissa muodos-tetaan työryhmiä, joissa kaupunki, kiinteis-tön omistaja, toteuttaja ja suunnittelija toimi-vat yhteistyössä hankkeen alusta loppuun asti.

Varataan riittävät resurssit ja ammatillisesti monipuolinen henkilöstö suunnitteluun, tut-kimustyöhön sekä rakentamisen ohjaami-seen. Varataan riittävät resurssit henkilöstön ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen.

Määritellään rakentamisen laatutavoitteet riittävän tarkasti ja yksiselitteisesti kaavamää-räyksissä ja rakentamistapaohjeissa.

Kehitetään toimia sitouttaa rakentaja laatu-vaatimukseen maankäyttö-, tontinluovutus-yms. sopimuksin. Kaupungilla pidetään mää-räysvalta, kunnes varmuus korkeatasoisesta lopputuloksesta on taattu.

Kehitetään tiedottamisen tapoja mm. inter-netissä ja muissa tiedotusvälineissä. Tavoit-teena on hankkeiden etenemisen ja sisällön esittely mahdollisimman selkeällä, ymmär-retävällä ja havainnollisella tavalla.

Vastuu:
ympäristö- ja rakennuslautakunta ja tekninen lautakunta

Lappeenrannan arkkitehtuuriohjelma

Ohjelmatoimikunnan jäsenet:

Luottamushenkilöedustajat:

Raimo Paalanen

Heikki Järvenpää

Matti J. Kuronen

Ari Torniainen

Viranhaltijaedustajat:

Ensio Koikkalainen, tekninen johtaja

Erkki Jouhki, kaavoituspäällikkö

Mika Sairanen, rakennustarkastaja

Hannu Tolonen, hortonomi

Hannu Tylli, kavasuunnittelija

29.10.2007

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI
Tekninen toimi